

СЦЕНАРИО РАДИОНИЦЕ О КЛИМАТКИМ ПРОМЕНАМА ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА ЧИСТИХ ПЛАНИНА И ДАНА ТУРИЗМА

Назив радионица: Обележавање Светског дана чистих планина Дана туризма (26. и 27. септембар)

Организатор: УГ „Village”

Укупно трајање радионица: 4 сата

Период реализације: 30. септембар 2023. год.

Место реализације: Споменик природе „Лазарев кањон“, село Злот

Циљеви:

- развијање знања о климатским променама и њиховим последицама
- развијање знања о утицају глобалних климатских промена на време и на живи свет
- упознавање са значајем заштићених подручја за очување биодиверзитета
- развијање свести о екотуризму
- развијање интересовања за проблеме животне средине на глобалном и локалном нивоу
- развијање критичког мишљења
- развијање еколошког мишљења
- развијање свести и мотивације за еколошки одговорно понашање

Циљна група:

- ученици старијих разреда основних школа- 20

Сценарио радионице

Корак 1: Правила понашања у природи

Брејнсторминг методом излиставамо правила понашања у природи и објашњавамо зашто су она важна.

Корак 2: Климатске промене вековима и данас

Водитељ упознаје полазнике са појмом климе. Кроз дискусију и дијалог упознаје их са цикличним климатским променама на Земљи, масовним изумирањима живог света, теоријом Милутина Миланковића, ефектом стаклене башете. Брејнсторминг методом открива шта полазници знају о глобалном загревању. Уз шематски приказ упознаје их са

узроцима појачавања ефекта стаклене баште и глобалним загревањем. Водитељ поставља питање: Којим својим активностима човек убрзава глобално загревање? Полазници наводе и образлажу примере које знају, водитељ допуњава.

Рефлексија водитеља.

Корак 3: Како климатске промене утичу на време?

Успон до видиковца. Разговор са полазницима о временским непогодама и њиховим последицама- суше, велике количине падавина, олујни ветрови, поплаве, клизишта...Уочавање последица оваквих непогода у околини локације. Упознавање са врстама облака и препознавање истих на небу у циљу препознавања облака који доносе јаке падавине и олујно невреме.. Учење како се понашати у случају олујног невремена када се затекнемо у граду и у природи, на отвореном.

Корак 4: Биодиверзитет- шта је и зашто је важан?

Водитељ упознаје полазнике са природним вредностима заштићеног природног добра у коме се налазе, геолошким специфичностима, специфичностима климе, биодиверзитета, доминантном вегетацијом, ендемичним, релектним и заштићеним врстама карактеристичним за ово подручје.

Корак 5: Како климатске промене утичу на биодиверзитет?

Водитељ упознаје полазнике са СИРРО концептом угрожавања биодиверзитета. Фокус је на С – climate change и последицама климатских промена по живи свет тј. убрзаног изумирања врста. Дискусија о утицају климатских промена на шуме, посебно на цер и на четинаре. Водитељ поставља питање: Какав значај имају заштићена подручја за очување биодиверзитета? Полазници износе своја мишљења, водитељ допуњава.

Корак 6: Шта је екотуризам?

Водитељ иницира разговор о туризму- да ли су они некад били туристи, како су се понашали у природи као туристи. Поставља им питање: Шта је екотуризам? Брејнсторминг методом полазници износе своје мишљење, затим водитељ сумира шта значи екотуризам. Објашњава да су они данас били екотуристи и сумира како су уживали у природним лепотама трудећи се да се њихово присуство у природи што мање осети.

Водитељ радионице: Наташа Ранђеловић, дипл. биолог

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ РАДИОНИЦЕ О КЛИМАТСКИМ ПРОМЕНАМА ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА ЗАШТИТЕ ЧИСТИХ ПЛАНИНА И ДАНА ТУРИЗМА

Назив радионица: Обележавање Светског дана чистих планина Дана туризма (26. и 27. септембар)

Организатор: УГ „Village”

Укупно трајање радионица: 4 сата (од 9 до 13 часова)

Период реализације: 30. септембар 2023. год.

Место реализације: Споменик природе „Лазарев кањон“, село Злот

У радионици је учествовало 20 полазника, ученика 6. разреда основне школе. Најпре су полазници наводили правила понашања у природи, уз усмеравање водитеља, и дошли до закључка да:

- не правимо буку да не би узнемиравали животиње јер смо ми гости у њиховом дому
- смеће одлажемо у кесу и носимо са собом, не остављамо ништа иза себе
- не беремо без разлога биљке и гљиве и не јуримо и хватамо животиње јер ћемо их тако сачувати од истребљења
- крећемо се означеним стазама (да се не изгубимо и да не уништавамо станиште, флору и фауну) и за то нам добро дође мапа
- водимо рачуна где газимо и где стављамо руке јер има отровних организама
- ако смо на пикнику водимо рачуна где сме да се пали ватра.

На уласку у кањон водитељ је упознала ученике са појмом климе и климатских промена током историје Земље. Објашњени су им природни циклуси на Земљи и велика изумирања живог света која су била последица климатских промена. Полазници су већ чули за појам „глобално загревање“ али нису знали његово значење. Упознати су са ефектом стаклене баште као природним феноменом захваљујући коме постоји живот на земљи. Уз објашњење како долази до појачавања ефекта стаклене баште полазници су успешно препознали антропогене утицаје који доводе до појачане емисије угљен диоксида и метана, главних криваца за глобално загревање.

Приликом успона на Видиковац 2 Лазаревог кањона полазницима је скретана пажња на околну дрвеће, на вододерине, порушена стабла и поломљене гране, сипаре, сушни део кањона...На самом видиковцу водио се разговор о временским непогодама као последицама климатских промена. Облачан дан омогућио је посматрање облака и полазници су учили да разликују основне врсте облака, са посебним акцентом на препознавање кумулонимбуса који доносе олујне ветрове и велике падавине. Анализиране су последице које су полазници приметили на терену и оне које знају из

искуства. Полазници знају како се треба понашати у сличају олујног невремена када се нађу у граду на отвореном, а сада су научили и вежбали како се треба понашати када се нађу у природи.

На вишој тачки Видиковцу 1, одакле се види цео „зелени прстен“ Бора, полазницима је показано где се налазе простори са очуваном природом. Упознати су са појмом биодиверзитет и његовом важношћу за очување равнотеже у природи, ваздуха, воде, земљишта, добијање хране и лекова, али и економским значајем за подручја која су богата биодиверзитетом. Водитељ је испричала о најпознатијим угроженим врстама које живе на овим просторима (слепи мишеви, српска рамонда, ртањски чај, рис, медвед, птице грабљивице, поскок, јеленак, дневни лептири...) и водили смо дискусију на које све начине је човек довео до њиховог угрожавања. Наишли смо успут и на људе који секу шуму, што је послужило за дискусију о доприносу глобалном загревању оваквих људских активности. Разговарало се о значају рефугијума са умеренијом климом за преживљавање врста и какав значај имају станишта попут Лазаревог кањона за очување биодиверзитета у јеку климатских промена.

Као завршну активност водили смо дискусију о туризму и како људи као туристи угрожавају природу. Разумели су зашто нам је свима важно да имамо очуване чисте планине и закључили да је екотуризам један од начина да човек задовољи своју потребу за боравком на чистом ваздуху и уживањем у природним лепотама, али на одрживи начин.

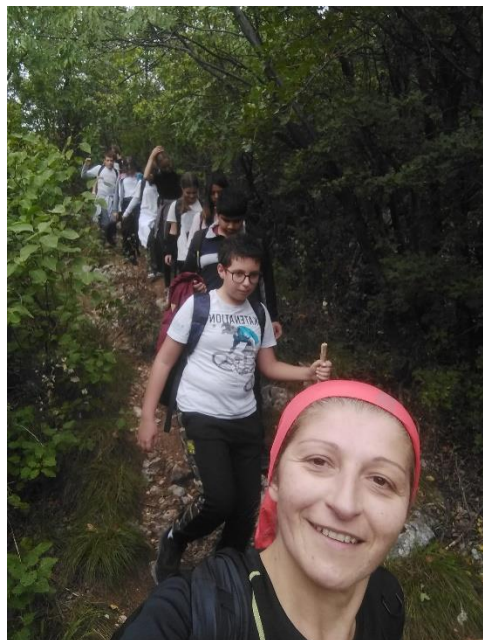
Полазници су били врло мотивисани, радознали, радни, са развијеним критичким мишљењем и жељом да истражују.

Фото документација:

zelena lista

SRBIJE

Дана 5.10.2023. год. у Бору

Водитељ радионице: Наташа Ранђеловић, дипл. биолог